

LABOD izhaja štirinajst-dnevno v nakladi 2650 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorna urednica: Lidija Jež, tehnično ureja: novinarski servis — Grafična priprava in tisk Dolenjski Informativni center Novo mesto.

labod

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBI. AČIL NOVO MESTO

LETO 11

NOVO MESTO, 31. OKTOBRA 1985

ŠTEVILKA 14

pravi konec delo krasi

Z referendumom v OZD odločamo delavci o najbolj pomembnih vprašanih dela in poslovanja. To je najbolj neposredna oblika odločanja z osebnim izjavljanjem. Zato ima odločitev, sprejeta na referendumu, običajno velik in dolgotrajen vpliv na razvoj tozdog in samoupravnih odnosov.

Verjetno naša delovna organizacija spada med redke, ki jim je v tem letu uspelo izpopolniti sistem in ga uskladiti z vso obstoječo zakonodajo, čeprav je v enem tozdu (Ločna) to uspelo šele po ponoviti referendumu. Predvsem moramo poudariti, da smo pri tem končali obsežen program usklajevanja splošnih aktov s predpisi o konfekcijski dejavnosti in z drugimi predpisi z zdravstvenega, invalidsko-pokojniškega, inventivnega in kadrovskega področja, to pomeni, da smo uskladili s predpisi področje delitve osebnih dohodkov, kakot tudi delitev dohodka in čistega dohodka, ravnanje z družbeno lastnino in stroške poslovanja.

Področje razvida del in nalog, vrednotenje zahtevnosti del in nalog ter izbira in način uporabe elementov o uspešnosti poslovanja tozdog, organizacijske enote in posameznika (uporaba objektivnih kriterijev), kriteriji za opredelitev osebnih dohodkov iz minulega dela so gotovo zahtevna naloga. Ob tem smo morali skrbeti, da so osebni dohodki delavcev tozdog odvisni od dohodka ob istočasnem ustvarjanju ustrezne dokumentacije.

Menimo, da nam je izvršitev naloge olajšalo že obstoječe stanje in

odgovoren pristop organov upravljanja in organizacij ter posameznikov k enotnemu cilju, ki smo si ga zastavili že leta 1982.

Imeli smo težave, vendar smo vztrajali in nismo omahovali. Res je, da se zavedamo, da nimamo idealnega sistema, s katerim bi bil vsak posameznik zadovoljen, vendar upamo, da so nezadovoljniji v manjšini, ker sta oba akta sprejeta na referendumu v vsakem tozdu in v DSSS, kot je to razvidno iz tabele o rezultatih referenduma.

(Tabela na 2. strani)

Primerjave trimesečnih rezultatov delovanja novega sistema kažejo, da smo dosegli zastavljene cilje. Z razvidom del in nalog smo izpolnili organizacijo dela, razporedili delavce na ustrezna dela in naloge, ker omogoča boljše delo in uveljavljanje sistema nagrajevanja oziroma uveljavljanje načela odločitve sredstev osebnih dohodkov po delu. Razvid del in

nalog je tudi osnova za sprejetje programa izobraževanja, predvsem proizvodnih delavcev. Od uposobljenosti le-teh je odvisno izvrševanje plana proizvodnje in povečanje produktivnosti dela, ker pomeni, da nas čaka še veliko dela. V sistemu smo odpravili nepravilnosti, ki jih je vseboval prejšnji sistem, dosegli smo ustrezne razpone med enoto enostavnega dela in najvišjim osebnim dohodkom v delovni organizaciji oziroma tozdih, povečali smo osnove osebnih dohodkov v primerjavi z giblivim delom, uveljavili smo kriterije, ki bodo v še večji meri stimulatивно vplivali na izvršitev plana tozdog ter na izvršitev individualnega plana dela delavca. Pri tem smo dosegli tudi večje sorazmerno povečanje osebnega dohodka v neposredni proizvodnji in na ustvarjalno-kreativnih delih.

V tem prispevku ne bomo operirali s številkami in odstotki, ker

smo to že dovolj obširno prikazovali, z druge strani pa bi bil zaključek o delovanju novega sistema še prezgoden.

Izvrševanje planov tozdog in individualnih planov dela ter zmanjšanje stroškov poslovanja in povečanje kvalitete izdelkov so naše osnovne in sicer stalne, ne pa občasne akcijske naloge. Brez tega noben sistem ne bo dal primerenih osebnih dohodkov.

Iz tega izhaja, da smo s sprejetjem splošnih aktov na področju delitve dohodka in čistega dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodek dosegli zakonit samoupravni in stimulativni red na tem področju, pri čemer tudi nismo pozabili na stroške poslovanja, gospodarjenja in ravnanja z družbenimi sredstvi.

Vse to mora stimulatивно ter pozitivno delovati na uspešnost dela posameznika, organizacijske enote in tozdog kot celote.

DMITAR PERIĆ,
dipl. inženir

Labod je na beograjskem sejmu MODA V SVETU prejel najvišje priznanje, ZLATO KOŠUTO. Prejeli smo jo za program srajc, natančneje za srajco Simon iz kolekcije za pomlad-poletje. Tako smo srebrnim košutam iz prejšnjih let dodali tudi najvišje priznanje beograjskega modnega sejma. Kreator programa srajc, STANE VESEL, pa je ob priznanju delovni organizaciji prejel tudi zlat prstan z vgravirano košuto. Posnetek je s slovesnosti ob tem velikem dogodku v pisarni glavnega direktorja.

REZULTATI IZIDA GLASOVANJA NA REFERENDUMU V TOZD IN DSSS V DO LABOD O SPLOŠNIH AKTIH S PODROČJA DELITVE OD 1985

TOZD/DSSS	Število Udelež. v sezn. vpisan. glasov.	Sporazum				Pravilnik			
		za št.	proti št.	neveljavni št.	za št.	proti št.	neveljavni št.	za št.	proti št.
1. TOZD LOČNA	314	288 91,71	234 74,52	45 14,33	9 2,96	233 74,20	46 14,65	9 2,8	
2. TOZD LIBNA	337	310 91,98	243 72,10	50 14,85	17 5,04	243 72,10	54 16,04	13 3,8	
3. TOZD DELTA	621	558 89,85	449 72,30	94 15,14	15 2,41	447 71,98	96 15,46	15 2,4	
4. TOZD TIPŠTOP	152	148 97,37	131 86,18	11 7,24	6 3,95	134 88,16	8 5,26	6 3,9	
5. TOZD TEMENICA	139	124 89,20	97 69,78	25 17,98	2 1,44	95 68,34	27 19,42	2 1,4	
6. TOZD ZALA	106	106 100	67 63,20	34 32,08	5 4,72	67 63,20	34 32,08	5 4,7	
7. TOZD COMMERCE	238	219 92,00	123 51,70	91 38,20	5 2,10	124 52,10	91 38,20	4 1,7	
8. DSSS	97	96 98,97	64 65,98	28 28,87	4 4,12	64 65,98	29 29,90	3 3,0	
9. DO LABOD	2004	1849 92,26	1408 70,26	378 18,86	63 3,14	1407 70,21	385 19,21	57 2,8	

Novo mesto 15/10 1985

*****

po zaključevanju

Pohvala kolekciji

Ob pravkar zaključeni kolekciji za naslednjo pomlad in poletje nam je trg ponovno izrekel priznanje kot enemu največjih konfekcionarjev. Bojazen, da bo zaključeni občutno manj količin kot v enakem obdobju lani, je bila odveč. Lahko rečemo, da je zaključeni povprečno 85% lanskih količin, kar je vsekakor uspeh. V vrhnjih oblačilih je z blizu 10% manj naročil, pri bluzah blizu 8% manj, ustrezen odstotek je tudi pri srajčah.

Naši kupci so kolekcijo zelo pohvalili, veliko lepih besed je bilo izrečenih za kolekcijo kril in VO sploh. Iz pretežno domačih surovin je kreatorka uspela pripraviti v kolekciji VO zelo prijeten asortiman, ki je barvno, modno in v kreaciji usklejen z sicer zahtevnim okusom, vendar tudi prilagojenim našim kupnim zmoglostim, ki nič več ne dopuščajo nakupa za eno samo sezono.

Pri realizaciji v programu bluz pa bodo predvidoma nastale določene težave. Moda narekuje zelo ženstvene modele, ki zahtevajo tudi najfinejše tkanine. Ker jih na domačem trgu ni dobiti, smo se za to kolekcijo založili iz uvoza. Tu pa nastanejo težave, ker je prišlo do izpada deleža izvoza oziroma plačila v trdni valuti, in za ustrezno količino manj blaga bomo lahko uvozili. Zato je izpolnitev naročil v tej zares lepi kolekciji vprašljivo. Kar pa se tiče srajč, nam o kvalitetni ponudbi največ pove **zlata košuta** beograjskega sejma. Tu so vse ostale pohvalne besede odveč.

Prodajna akcija

Z rebalansom plana za drugo polletje letošnjega leta smo sprejeli velike obveznosti, ki jih s pro-

dajo redne kolekcije po podatkih do oktobra ne bi mogli realizirati. S tem je padla odločitev za dopolnilno prodajo, ki je vezana predvsem na november in december, torej za svečanejšo novoletno ponudbo. Z velikimi prizadevanji je akcija že v svoji prvi polovici pokazala več kot ugodne rezultate, in tako v prodajni službi računajo, da bomo prav s temi prizadevanji le dosegli 100% plan prodaje.

Kako nujno se je bilo lotiti tega koraka, potrjujejo podatki, da smo bili v septembru pri prodaji srajč za kar 20% pod planom. Razlogi za to so različni: po dopustih smo delali predvsem za izvoz (blizu 45.000 kosov srajč), 30.000 srajč pa je bilo manj narejenih, ker Delta ni dosegla plana proizvodnje. Ta dva ključna vzroka imata seveda zopet svoje ozadje, za prodajo in končni učinek pa je vendarle bistvena načrtovana prodaja, ki jo bomo, kot kaže zadnja prodajna akcija, le uspeli doseči.

Vsekakor pa je treba doseči v tozdih premik, ki naj gre predvsem v smeri sprotih pošiljk blaga, ne pa, da so vse pošiljke strnjene na koncu meseca. Ponovno pa opozarjamo na skrb za kvaliteto. Ob zaključevanju je bilo namreč povedanega veliko laskavega za naše izdelke, vendar pa so kupci poudarjali naše visoke cene. Vendar tudi najdražji izdelki najdejo kupce, če seveda ob visoki ceni ponujajo tudi izbrane materiale, dobro kreacijo, najvišjo kvaliteto izdelave, skratka če so ob najvišji ceni tudi najboljši. Za Labod pa velja, da je med najdražjimi jugoslovanskimi konfekcionarji.

In ponovimo še enkrat to, kar ob kvaliteti ves čas močno poudarjamo: spoštovanje rokov opreme. Čas za izdelavo zimske kolekcije se naglo izteka, do 25. oktobra mora biti zaključena izdelava kolekcije VO, srajce in bluze do 20. novembra, dopolnilna kolek-

cija za zimo pa do druge polovice decembra.

Torej spoštovanje rokov in skrb za najboljšo kvaliteto sta temelja za dobro prodajo in s tem za naš dohodek!

da bo volk sit in koza cela...

Precej je bilo že slišati okoli izvoza v Libijo, v katerem je med jugoslovanskimi tekstilci udeležen tudi v Labod. Gre za skupno vrednost 45 milijonov dolarjev

izvoza v to deželo, Labod pa je udeležen z vrednostjo 600.000 dolarjev. Do zapletov je prišlo zaradi nerazčiščenih odnosov dolga Jugoslavije Libiji. V teh neporavnanih računih je videti, da bomo tekstilci potegnili krajši konec, saj Libija noče odpri akreditiva v vrednosti že omenjenih 45 milijonov dolarjev. Pogovori o tem zapletu tečejo na najvišji ravni med obema državama in so privedli do tega, da je ta izvoz dobil značaj tako imenovanega »barter« postaja, ki je v smislu kompenzacije. Blago bo odpremnjeno v Libijo in vsi udeleženci bodo to delo lahko tretirali kot izvoz, vendar bo plačilo namesto v trdni valuti v dinarjih.

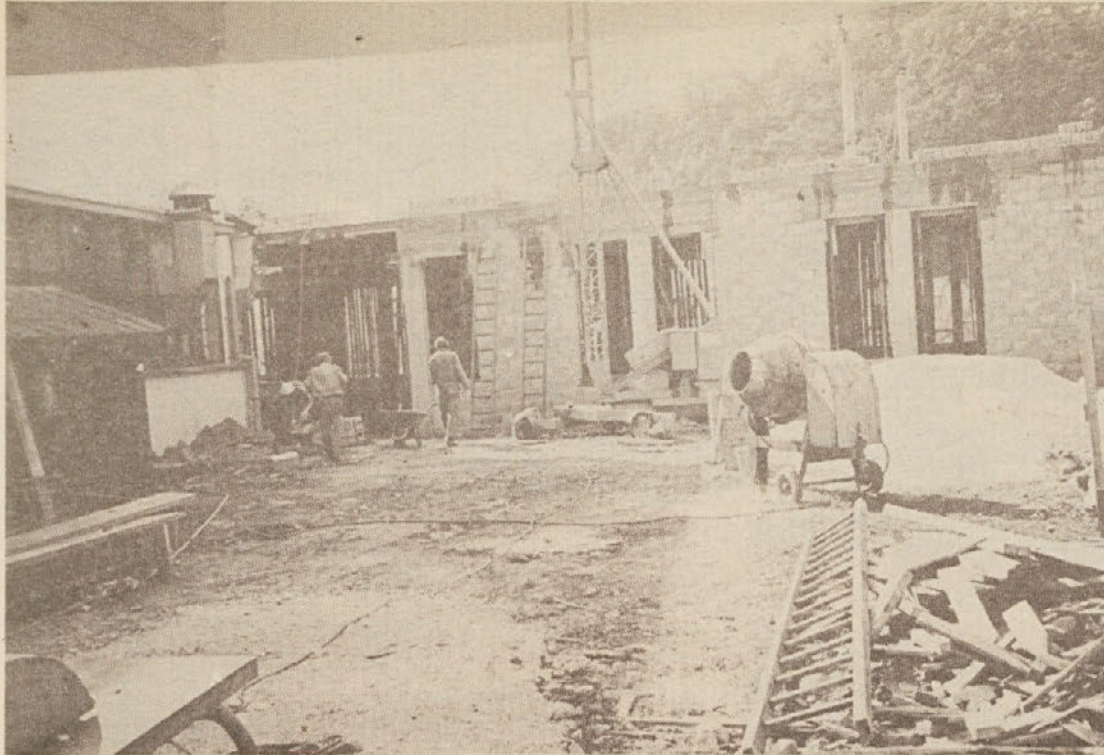
Kaj to pomeni za Labod? Delež uvoza, ki je bil naslonjen na ta izvoz, bo moral odpasti. Posledice so dokajšnje, saj smo predvsem za bluze računali z uvoženimi materiali in tako kolekcijo smo tudi ponudili ob zaključevanju. Seveda bo ob izpadu pričakovanih dolarjev uvoz tolikšnih količin blaga za bluze vprašljiv. »Moramo pa reči,« pravi direktor tozda Commerce, »da smo pravčasno zaslutili izid tega izvoznega posla in tako nismo dali v proizvodnjo drugega artikla za Libijo, ki je sicer že pripravljen v krojilnici. Izid celotne situacije bo znan v nekaj dneh in na osnovi tega se bomo tudi odločili o tem drugem delu naročila.«

Tak je torej izhod v sili. Tekstilci pa se lahko le še vprašamo, zakaj je breme poravnave računov obstalo na naših ramah, ki so že tako preveč obtežene.

Razstveni prostor na beograjskem sejmu mode, potem ko ga je že krasila zlata košuta.

V Libni so že sredi dela. Vodja gradbišča Bogdan Ogorelec pravi, da naj bi bila dela končana do 10. februarja 1986, potrudili pa se bodo, da bodo novi prostori že pred tem datumom nared. Kot smo že pisali v eni od prejšnjih števil **Laboda**, bodo v Libni posodobili jedilnico in poskrbeli za sanitarni voz, ki bo ustrezen tolikšnemu številu zaposlenih žensk, kot ga ima Libna.

priprave na izvoz za prihodnje leto

V času priprav na smernice planov je področje izvoza še kako izpostavljeno. V **Labodu** opažamo, da se povečuje za zanimanje tujih partnerjev za dodelavne posle, in to predvsem v lahko konfekciji. Naš star partner **Pfiffle**, v sklopu katerega je tudi **Adidas**, povečuje naročila za drugo leto, prav tako tudi **Mežka**. Le-ta je iz količin, ki so veljale v zadnjih letih (100 000 kosov), prešla na količine izpred osmih in več let (200 000 kosov).

Kar se tiče cen, ki jih dosegamo v izvozu, menimo, da so te bile že letos realne, saj nam jih partnerji priznavajo v okviru stopnje inflacije v njihovi deželi. Zato ni pričakovati, da bi jih lahko za naslednje leto še višali. Glede na zanimanje pa lahko rečemo, da bomo v naslednjem letu obseg izvoza le še nekoliko povečali, čeprav te povečave ne morejo biti več občutnejše. Predvidevamo, da bo izvoz nekje med 55 in 60 odstotkov naših skupnih kapacitet. Največ ga je in ga bo ostalo v srjcah. Iz tega je tudi pričakovati, da bomo vendarle morali obdržati še nekaj kooperacije, predvsem v programu **srajc**.

O sodelovanju s tujimi partnerji pa moramo povedati, da smo v zadnjem času tudi od njih prejeli slabše blago. V večini že sami pregledajo tkanino in v kolikor je bila ta z napakami, smo prejeli blago z zamudo. Če pa sami ugotovimo odstopanja v kvaliteti osnovnega in pomožnih materialov, pa so nam to naši tuji partnerji tudi priznavali. Seveda smo poskrbeli za argumentirane zahteve, ki niso dopuščali možnosti uganjanj.

obravnavna pritožb

Komisija za vrednotenje del in nalog se je v kratkem sestala še dvakrat, tokrat obakrat v razširjenem sestavu stare in nove komisije. Obravnavala je pritožbe na vrednotenje, ki so jih predhodno obravnavali tudi delavski sveti posameznih tozgov. Predsednik dosedanje komisije, **Vodopivec**, je povedal, da so v skladu s sprejeto metodo nagrajevanja in našimi akti natančno pregledali vsako pritožbo posebej in seveda reagirali nanjo znotraj možnosti sistema oz. metode.

Skupno je komisija obravnavala pritožbe na 71 del in nalog. Ugodno je rešenih 51, za 20 teh pa v metodi vrednotenja ni bilo moč najti možnosti za ugodno rešitev. Iz proizvodnih tozgov so prihajale podobne pritožbe, oziroma je

komisija ob rešitvi primera v enem tozdu prenesla novo rešitev na vse proizvodne tozde v istem programu. Največ pritožb je bilo iz tozda **Commerce**, kar je bilo, glede na izid referendumov v tem delovnem okolju, tudi pričakovati — 36. Iz **DSSS**, kjer je tudi precej del in nalog, je prišlo 12 pritožb, iz proizvodnih tozgov pa 23.

Vendar so trije meseci, odkar imamo obračun osebnega dohod-

ka po novi metodi, še premalo, da bi bila slika o ustreznosti povsem jasna. To še posebej velja za čas med dopusti. Pričakovati je, da bo v nekaj mesecih izpostavljenih še kaj pripomb in pritožb. Sicer pa smo rekli, da nov sistem nagrajevanja ni zacementirana celota. Nasprotno, to je živa tvorba, ki mora doživljati spremembe in dopolnitve.

Ko je komisija za vrednotenje nabirala izkušnje iz podobnih delovnih organizacij, je v večini naletela na strokovnega delavca, ki dela na področju nagrajevanja in pripravlja strokovne podlage za odločanje komisij. Gotovo je nagrajevanja tako vitalnega pomena, da ne sme in ne more biti to le občasna kampanjska akcija.

Tako smo tudi v **Labodu** sledili tem usmeritvam in imamo človeka, ki se bo z vprašanji nagrajevanja strokovno in sprotno ukvarjal. Ob stalnem dopolnjevanju sistema pa lahko upamo, da bo ta doživel daljšo življenjsko dobo.

Sedaj, ko se delo prvotne komisije za nagrajevanje, komisije za razvide del in nalog ter komisije za delovno uspešnost končuje, je treba poudariti, da so vse tri komisije opravile veliko delo in da so kar najbolj trudile izdelati najustreznejšo metodo.

Pravilno nagrajevanje je osnova in pogoj za pravo, dobro delo, če pa je to neustrezno, je lahko le zavora delu. Zato se ob izteku dela treh komisij zahvalimo za trud, novi komisiji, ki bo v sebi združevala delo vseh treh do sedaj ločenih področij, pa zaželimo veliko uspeha!

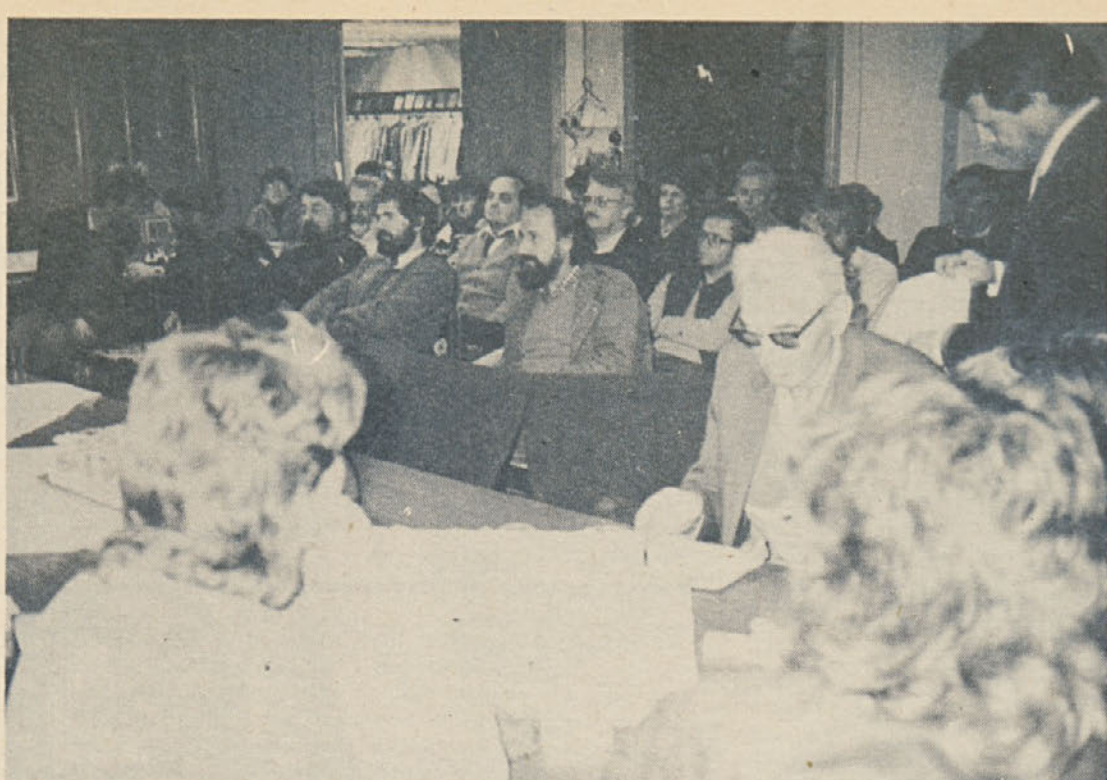
Modrosti

*Poševnemu očesu se zdi tudi ravno krivo.
Premišljevanje je delo, misel je dejanje.
Blagor tistemu, ki zna združiti vrljnost s ponosom.
Vse, kar lahko dosežemo brez truda nima prave vrednosti.
Tisto, kar nas v vidni lepoti razveseljuje, je vedno nevidno.
Srečen je tisti človek, ki ga opominja tuja napaka.
Vedno je treba ceniti dobroto bolj kot sposobnost.*

V skladišču tozda **Temenica**.

Okrogla miza o Labodovem ex-temporu

Organizatorji Labodovega extempora smo pripravili ob otvoritvi 7. razstave tudi okroglo mizo na temo nadaljnjega razvoja te prireditve. Želeli smo, da udeleženci povedo, kaj pogrešajo, kaj si žele spremeniti, kaj do polniti...

Ni šlo za zagato, kaj mi želimo od te prireditve, pač pa bolj za skupno načrtovanje poti naprej. Dosegli smo dokaj visok nivo v organizaciji Labodovega extempora, kar je pokazal tudi republiški posvet o extempori. Med blizu 100 podobnimi prireditvami so prisotni Labodov extempore po organiziranosti postavili najvišja mesta. Da pa ne bi obtičali na tej, sicer visoki točki, da bi se razvijali naprej in dograjevali to prireditve, smo povabili k razmišljanju tudi slikarje, člane žirije, pa še koga.

Na okrogli mizi je bilo izrečenih precej vprašanj, mnenj, pobud, vezanih na organizacijo extempora in na vsebino tega.

Iz razprave, ki je sledila poročilu predsednika likovnih skupin Slovenije o posvetu na temo slovenski extempor ter predsednika našega organizacijskega odbora o naših dosedanjih prireditvah, so vidnejši tile zaključki oziroma napotila:

Da bomo zadržali oziroma še izboljšali nivo naše prireditve, moramo poskrbeti, da bodo na njej sodelovali tudi vse vidnejši likovni ustvarjalci. Torej bomo vabili tudi uveljavljanje akademske slikarje (pravzaprav so nekateri že sodelovali na Labodovih

extempori), seveda pa bomo tudi z našimi dosedanjimi udeleženci negovali vezi. Z novimi imeni bomo pridobili tudi nove stile, nove pristope, svežino in seveda večjo konkurenčnost. Eden med predlogi je bil, da bi žirija izbrala najboljše dela, ki naj bi prejela moralna priznanja, ne pa da so to tudi obvezne odkupne nagrade. Labod naj bi po svoji presoji (gotovo pa bo ta v soglasju z odločitvami žirije) odkupil nekaj del po ceni, ki jo določi avtor. S tem bi dobila delovna organizacija najkvalitetnejša dela, avtor pa bi za sliko dobil primerno nagrado saj

je bilo precej pripomb, da so odkupne nagrade odločno prenizke, često ne pokrijejo niti stroškov platna, barv, kaj šele okvirjanja.

Zato naj bi osvojili tudi predlog, da lahko ustvarjalec odda neopremljeno sliko (brez okvira, le pod steklom), ker le-to podaljšuje čas izdelave oziroma dodelave dela in ga tudi precej podraži. Vprašanje, ali žigosanje platen ali ne, je prevladalo v spoštovanje »pravila igre«. Žigosanje, ki sicer draži udeležbo (vendar smo v Labodu omogočali žigosanje v naših prodajalnah v Ljubljani in Ptuj, kar torej le olajšuje zadevo), mora ostati. S tem si zagotovimo nova dela, vezana na razpisano temo.

Sicer pa bomo vsem našim dosedanjim udeležencem poslali vprašalnik, na osnovi katerega bodo lahko sporočili organizacijskemu odboru svoje pobude.

Naj za zaključek povzamem iz razprave še misli dr. Mirka Juterška, ki je že večkrat sodeloval v žiriji našega extempora: »labodova usmeritev extempora je zelo pozitivna, jasna, in težko bi bilo zavreči katero od postavk ali ji celo kaj dodati. Zelo pomembno pa je, da se ta določila tudi izpolnjujejo. Zato boste morali v bodoče poskrbeti za nove udeležence, za že uveljavljene likovne ustvarjalce. Naj bo vaš moto za naprej, še bolj izbrana dela.«

Štef potočnik. »konfekcijska tovarna prodaja dizajn, kreacijo, in lepo je, da v takem kolektivu organizirate tudi extempore, kjer gre tudi za osebno noto, za človeško delo, ki ostaja, v katerem je nekaj svežine, lepote in osebne, intimne izpovedi. Še naprej bo treba uveljavljati nove težnje, svežino, nove prijeme.«

Žirija je bila pri svojih odločitvah povsem enotna. Levo je predsednik žirije, prof. Franc Zala, v sredini dr. Juteršek in na desni, dr. Komelj.

Levo je Jože Marinč, ki je tako kot lani tudi letos dobil prvo nagrado na našem extemporu, in pa Marin Berovič, ki je tudi naš stari znanec in katerega dela so vedno visoko ocenjena. Letos je dobil drugo nagrado. Tretja je šla Novomeščanu, Marjanu Mazniku, prav tako večkratnemu nagrajencu našega in še kakega extempora.

Letošnji (nagrajenci)

Na letošnjem 7. Labodovem extemporu je s svojimi deli sodelovalo 41 ustvarjalcev. Razpisane teme so bile Novo mesto in njegova kulturna dediščina ter dolenska kmečka arhitektura in ljudje v njej. Žirija — sestavljali so jo Franc Zalar, predsednik, dr. Milček Komelj in dr. Mirko Juteršek — je bila pri svoji odločitvah enotna. Poglejmo, kako so razdelili nagrade:

1. nagrado je tudi letos prejel **JOŽE MARINČ** za delo *Umiranje na obroke*. Slika je v tehniki lepljenke, torej v večplastni tehniki, ki pa vendar da usklajeno celoto. S tehniko dela je usklajena

tudi izpoved slike, ki govori o tragičnem propadanju slovenske vasi.

2. nagrada je šla **MARINU BEROVIČU** za sliko *Novomeške zveze z nebom*. To je barvito delo, ki izraža praviljnost in navezanost na ta kraj, ki je v sliki prikazan simbolično, kot simbol slovenstva in našega človeka, nagnjenega k poetiziranju, fantaziji... Delo je narejeno na način, ki je lasten samo Beroviču, in nosi v sebi tudi precej literature.

3. nagrado pa je prejel **MARJAN MAZNIK** za sliko *Naselje*. Žirija je menila, da je delo zelo sugestivno, čeprav podano v poenostavljenem načinu slikanja, ki pa vendarle lahko da vse bistvo na preprost, pa vendarle globok način. Poudarjena je tudi barvna usklajenost in celotna kompozicija slike.

Letos smo podelili tudi posebno nagrado za risbo. Predvideni sta bili dve simbolični priznanji, podeljeno pa je bilo le eno. Žirija

Med stalnimi udeleženci Labodovega extempora sta tudi **Uroš Žitnik (z očali)** in **Stane Petrovič**.

je menila, da je bilo med risbami premalo izvirnosti in naslanjanja le nase.

Nagrado je prejel **JOŽE HIMER**, ki v svoji enostavni risbi izraža popolnost in dokazuje, da obvladuje risarska sredstva, ki lahko z enostavno potezo veliko povedo.

Sedem diplom za kvaliteto dela, ki je hkrati tudi odkupna nagrada, so dobili **UROŠ ŽITNIK, STANE PETROVIČ, SILVO PRELOG, JOŽE KOTAR, JANKO ORAČ, JOŽE KUMER** in **SILVO FRATINA**.

Kot je v uvodu poudaril predsednik žirije, Franc Zalar, je bilo med deli precej različnih stilov, tehnik, kar seveda pomeni za tako prireditev dobrodošlo pestrost. Med deli je precej dodelanih slik, kar pa za nagrado še ni dovolj. Člani žirije so menili, da sama izurjenost ne zadošča, če je ne dopolnjuje tudi izvirnost, samoiniciativnost, ustvarjalnost, svežina, skratka povsem osebni pristop avtorja. Odločitve žirije so bile soglasne in zato lahko našim nagrajencem vsi še enkrat čestitamo, vse ostale ustvarjalce pa ponovno povabimo na našo prireditev prihodnje leto! Posebna zahvala pa gre tudi pevcem zbora KUD Dušan Jereb, ki so otvoritev razstave popestrili z izbranim nastopom.

Pa vendar tu še ne smemo zaključiti tega sestavka. Povejmo, da so prišli na otvoritev razstave mnogi obiskovalci, da pa sta bili le dve Labodovki med publiko (poleg članov organizacijskega odbora). Vabila v obliki biltena torej niste vzeli zares! Prav tako pozabljamo, da je to naša prireditev, da je otvoritev priložnost za srečanje z ustvarjalci, s člani žirije, da na otvoritvi slišimo marsikaj poučnega o nastalih delih in o likovni umetnosti sploh, kar pomeni dobrodošlo izobraževanje... Zato ni le sramotno, da nas je bilo tako malo na otvoritvi, ampak tudi velika škoda. Saj bi le tako povezanostjo znali ceniti to delo in pravilno finančno ter moralno vrednotiti extempore.

Otvoritev razstave je popestril nastop pevskega zbora KUD Dušan Jereb, ki letos praznuje 40-letnico svojega obstoja.

pregled nesreč in bolniških v Temenici

Pooblaščenec iz varstva pri delu v tozdu Temenica, Niko Perić, je pripravil pregled pogostnosti nesreč pri delu v njihovem delovnem okolju. Od leta 1980, ko te analize natančneje potekajo, je bilo skupno 12 nesreč pri delu. Od tega je bilo osem nesreč na poti iz ali na delo in so bile vse prometne nesreče. V samem tozdu so bile skupno le 4 nesreče, pri delu trije prebodi prstov in enkrat poškodba očesa, vendar brez posledic. Zaradi nesreč pri delu je bilo skupno izgubljenih 158 ur.

Pregled pa nam kaže tudi bolniške izostanke, in to brez porodniških dopustov ali nege bolnika. Od leta 1980 redno rečejo tudi obdobji zdravniški pregledi za delavce na težjih ali nevarnejših delovnih mestih. Pregledi zajemajo četrtino vseh zaposlenih v tozdu, ali drugače povedano, okoli 30 zaposlenih. Med odkloni, ki so jih na teh pregledih ugotovili, so najpogostejši nepravilni krvni pritisk, okvare hrbtenice, nepravilne teže, bolezni ožilja, povečan sladkor, slabše zobovje, revma, živčnosti....

Dvakrat je bil dan tudi predlog za invalidsko upokožitev.

Jesen je na Sromljah vedno prijetna. Pod slivo je poleg Tončka, gospodarja v našem RC, tudi ekipa Zale, ki je kljub oddaljenosti prva prišla na Sromlje na sejo poslovnega odbora in komisije za družbeni standard. Je že tako, da morajo po navadi oddaljenejši čakati bližnje...

pripravišтво v Delti

V prejšnji številki našega časopisa smo lahko prebrali, da je v Delti največ pripravnikov, in sicer 15. Do danes se je število povečalo na skupaj 19 pripravnikov.

Povedati moramo, da smo sprejeli vse, ki so se prijavili na razpis, in da imamo še vedno težave, ker dobimo premalo kadra z ustrežno kvalifikacijo.

Od skupnega števila pripadnikov je 11 tekstilnih konfeksiionarjev II in dva obrtna konfeksiionarja, oboji so končali 3-letno usmerjeno izo-raževanje. Ena je končala skrajšani program za tekstilnega konfeksiionarja, ena je tekstilni mehanik, dve sta končali 4-letno šolanje za konfeksijskega tehnologa, ena je diplomirani inženir tekstilne tehnologije, ena pa upravno-administrativni tehnik.

Dve pripravnici sta bili naši štipendistki.

Dekleta so prvi delovni dan pričele tako, da so poslušale uvod-

ni seminar, kjer smo jim predstavili DO Labod z vsemi tozdi, s poudarkom na Delti, kjer združujejo delo. Pri tem smo se ustavili pri proizvodnem programu in notranji organizaciji tozda kakor tudi na samoupravni organiziranosti in povezovanju z delovno organizacijo in ostalimi tozdi. Največ med njimi je podobno predavanje že slišalo ob prihodu na opravljanje proizvodnega dela, vendar pa so si bile edine, da je sedaj le drugače, ko so postale delavke, in mora biti vse popolnoma jasno.

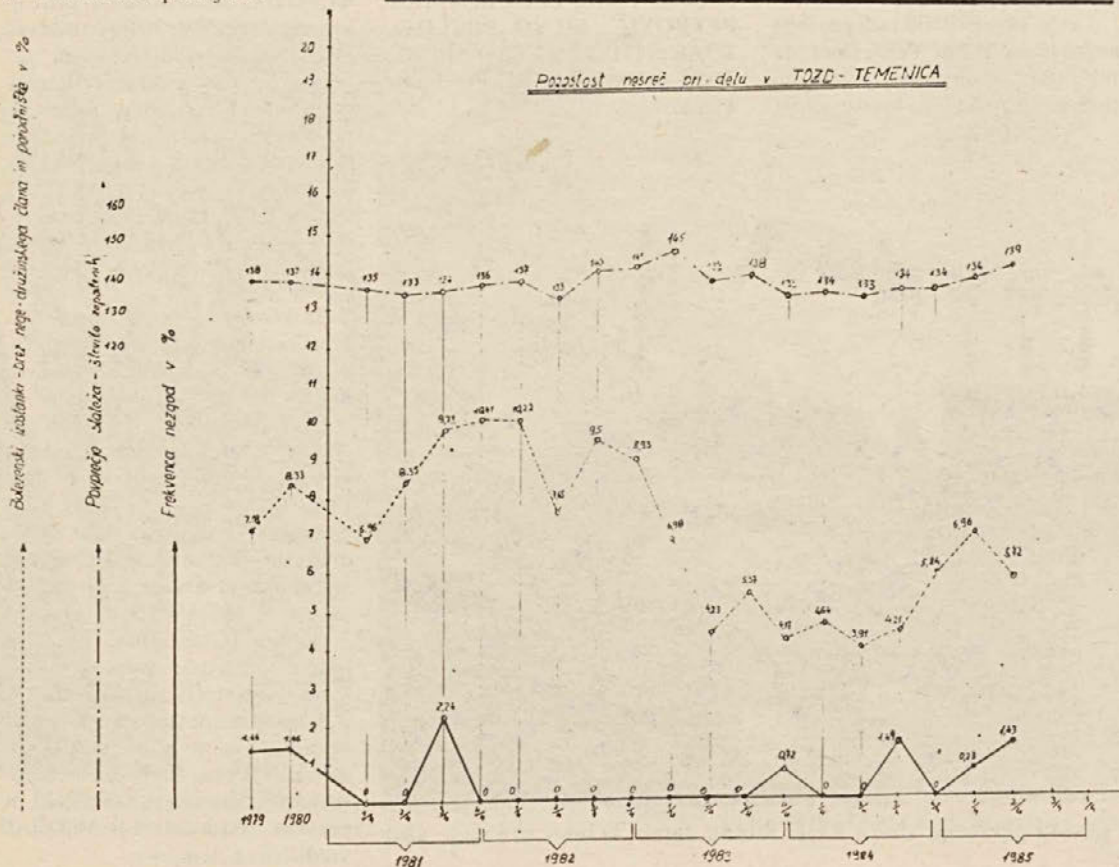
Predstavili smo jim njihove mentorje in povedali, kako bo pripravništvo v tozdu potekalo. Pripravnice so dobile gradivo, katero bodo uporabile za splošni del programa, to je za ustni in pismeni del (dnevnik) izpita. Za nalogo bodo morale izdelati tudi en izdelek — bluzo oziroma srajco. Pri tem so dekleta povedale, da so v šoli imele bolj malo prakse, vendar pa so ugotovljale, da 6 mesecev pripravništva le pomeni, da k pridobljeni teoriji in praksi (tudi v času proizvodnega dela) dobimo povprečno usposobljeno šiviljo, ki bo po krajšem času dosegla normo in dobro kvaliteto izdelkov.

Do takšnih rezultatov pri novih šiviljah bomo prišli z vztrajnim delom in vsestransko pomočjo vseh — mentorjev, brigadirjev in tudi sodelavk, ki imajo potrebne delovne izkušnje.

Kakšni delavci bodo postali naši pripravniki, je odvisno od nas, saj je znano, da zgledi vlečejo.

Povedati moramo, da so se pri nas prvič zaposlili pripravniki v lanskem letu, in jih je 13 opravilo pripravniške izpite v februarju in marcu in 6 pripravnikov meseca avgusta.

MIMICA MAGDIČ
Delta

MARICA PRAZNIK — predsednica ŠD

— Po prvem zagonu je športno društvo v novomeškem delu Laboda v zadnjem času malo zamrlo. Kako to?

»Sprva je bilo veliko navdušenja in sekcije so vse po vrsti dobro delale. Veliko je bilo storjenega v teh nekaj letih nazaj, saj je športno društvo organiziralo številne izlete, pripravilo smučarski tečaj, organiziralo rekreacijo, plavanje, poskrbelo za kegljanje... Vendar moramo vedeti, da je vse to teklo, ker so bili posamezniki močno zagreti za delo in so se angažirali tako rekoč prek svojih moči. Poleg tega je bil med nami človek, ki mu športna rekreacija ni bila tuja, saj je poleg svojega dela strokovno vodil delo športnega društva, ker mu je naša delovna organizacija omogočila študij ob delu v tej smeri. Zadnje leto pa nimamo strokovnega vodstva in tako so predstavniki posameznih sekcij prepuščeni sami sebi. Včasih, ko se lotimo organizacije posameznih aktivnosti, pristrežemo le očitke, češ da to počnemo v lastno zabavo in zadovoljstvo, in morda še, ali nimamo svojega strokovnega dela dovolj. To pa človeka boli in zato ni čudno, da športno društvo vidno mre.«

— V naši občini je vsako leto organizirano sindikalno športno prvenstvo, katerega pa se Labodovci ne udeležujemo...

»Nič čudnega, saj nimamo rednih dejavnosti, nihče ne usmerja ali spodbuja športa pri nas. Potrudimo se le za tekstiliade, kjer smo ponavadi zadnji hip zbrani, brez pravih priprav. Zato nas ni

čutiti in bojim se, da nas bo vse manj.«

— V DSSS je prišla pobuda športnega društva za strokovni pristop k temu delu, za to, da bi kdo v sklopu svojega dela vodil tudi to dejavnost, to je organiziral prostore, akcije, zagotavljal kadre... Vašo pobudo je obravnavala OOS in pa koordinacija vseh treh osnovnih organizacij sindikata v novomeškem delu Laboda ter menila, da je to vprašanje za konferenco sindikata, ki naj podpre vaše pobude v tej smeri.

»Ne bi smeli na pamet zahtevati poklicnega rekreativca, prav tako pa ne bi smeli ob strani puščati vprašanje rekreacije. Tu ne gre le za sprostitvev in razvedrilo, ampak za vprašanje zdravja in, ne nazadnje, tudi za vprašanje povezo- vanja, negovanja stikov. Zato ni razumljivo, da ni nikogar, ki bi imel v svojem opisu tdi skrb za organizirano pospeševanje in vodenje teh aktivnosti. Vse analize kažejo na nujnost športnih aktivnosti, na vodenje preventivne rekreacije, na nujnost rekreacije med delom, pri nas pa še ni in ni pravega posluha za to. Tudi bol- ezni šivilji bi morale kar same kli- cati po ukrepanju. Zato sem v imenu ŠD napisala dopis v katerem pričakujem spremenjen odnos do rekreacije.«

— Športno društvo deluje na nivoju Novega mesta, gotovo pa bi se morali povezovati vsi tozdi med seboj tudi na športnem področju.

»Eden od ciljev športnega društva je bil povezati vse tozde in postati športno društvu Laboda. Razen izletov na Triglav, tega nismo realizirali. Včasih, pred leti, se spominjam, smo imeli tudi v Labodu zabavne igre delavcev laboda in morali bi jih obnoviti. Samo dalo nas druži in to je pre- malo. Morali bi se med seboj spoznati, se zblizati tudi skozi prijetnejše trenutke, ki pa v sebi nosijo osnovo za zdravje in dobro počutje.«

— Torej bo konferenca sindi- kata na eni od svojih prihodnjih sej morala obravnavati vprašanje

rekreacije Labodovih delavcev, zasnovati in načrtovati področje preventivne rekreacije, športnih aktivnosti in rekreacije na delu. Vse to pa zahteva strokovnjaka, stalno prisotno osebo, ki naj bi bila po vašem mnenju v skupnih služ- žbah.

»Ne poznam obreme- nitve posameznih del in nalog ali posameznih delavcev, menim pa, da bi se morali tako organizirati, da bi v sklopu rednega dela omogo- čili tudi pospeševanje in organi- ziranje rekreacije. To sodi k hu- manizaciji dela, k skrbi za zdravje, za dobre medsebojne odnose, in zato mislimo o športnem društvu, da bo moralo biti mesto za tega človeka v skupnih službah. V športnem društvu ne vztrajamo na tem iz principa ali zato, ker se nam ne bi dalo delati. Ne, na izku- šnjah mnogih okoli nas se učimo. Mnogi bolje organizirani na tem področju se pri tem zavedajo, da vlagajo denar in trud v zdravje in dobro počutje svojih delavcev. Zato se jim tudi vse pogosteje pridružujemo. In tako hodimo po športnih tekmovanjih pod drugo zastavo, kar seveda ni prav. Zato se potrudimo in storimo kaj v tej smeri. Še je čas!«

libna ob tednu požarne varnosti

Seja komiteja za SLO v tozdu Libna je bila zelo aktivna. Beseda je tekla o pripravah na vajo, ki bo konec oktobra, o aktivnostih v tednu požarne varosti, o usposabljanju kadra v CZ pa še o čem.

Ob tednu požarne varnosti žele v Libni temu področju dati še poseben poudarek, ki naj bi spodbudil vse zaposlene k stalni pri- pravljnosti in k stalni skrbi za varstvo pred požarom. Za vse zaposlene bodo organizirali pre- davanje o protipožarni zaščiti, za vse tiste, ki so pred tremi leti opravi- li tečaj s področja požarne varnosti, pa bo — za obnovo zna- nja — predavanje in praktičen prikaz uporabe gasilnih sredstev. Želijo si namreč, da bi vse, kar je na papirju, znali tudi praktično, v vsakem trenutku tudi zpeljati. Za vsako izmeno bodo v Libni usposoblili gasilsko desetino, kar bo teklo v sklopu občinskega gasil- skega društva. Prav tako pa vztrajajo, da bi bilo v vsaki izmeni vsaj nekaj zaposlenih, ki bi imeli opravljeni 80žurni tečaj prve medi- cinske pomoči. Sicer imajo tri ekipe PMP, katerih vodje in na- mestniki morajo imeti opravljen omenjeni tečaj.

Prav tako, pravi načelnica šta- ba CZ Marija Štampfelj, bodo skrbeli za stalno izobraževanje in usposabljanje članov štaba CZ. Predvsem pa bodo skrbeli, da bodo redni preventivni pregledi na področju požarne varnosti, da ne bi prišlo do ognja, ki je v naši dejavnosti kar pogost.

varčujmo z elektriko

O težavah oskrbe z električno energijo smo v našem glasilu že pi- sali v spomadanskih mesecih, tok- rat pa moramo opozorilo o preu- darni rabi elektrike ponoviti. Vemo, da nam manjka električne energije in da zaradi neugodnih vremenskih razmer zaenkrat še ni videti pravega izhoda iz težav. Te se celo povečujejo in pripravljeni moramo biti na redukcije. Da pa bi bilo teh neljubih posegov čim manj, se moramo vsi skupaj trudi- ti, da bomo dragoceno energijo uporabljali kar se da preudarno. Konec koncev pa je energija tudi vse dražja in pravilna raba te v nobenem primeru ni odveč.

Kot smo že opozarjali v prvem članku (labod št. 2), pazimo, kdaj uporabljamo gospodinjske stroje, saj ni vseeno, ali jih vključimo v času največje porabe (pozimi med 7. in 10. uro ter 18. in 21. uro, v poletnem času pa se te konice po- rabe premikajo na kasnejše ure). V tem času strokovnjaki posebej odsvetujejo vklop termoakumula- cijskih peči, boilerjev, pomivalnih in pralnih strojev. Zaradi hkratne uporabe mnogih porabnikov pa moramo v teh »kritičnih« urah dneva varčno ravnati tudi z razsvetljavo. Sama po sebi sicer žarnica ne porabi veliko elektri- čne energije, če pa so vse žarnice naenkrat prižgane, pomeni tudi to obremenitev za sistem. Zato pri- žgimo luč le v prostorih, kjer je svetloba zares potrebna.

S seje športnega društva (Marica Praznik je v sredini).

občini Ljubljana—Bežigrad v temah: družbeni plan občine 1986—90, ekonomski odnosi s tujino, delitev osebnega dohodka in sredstev skupne porabe, delovanje delegatskega sistema in še posebej zbora združenega dela, priprave na volitve v prihodnjem letu ter varnostnopolitična ocena v ozidh.

Potujoča knjižnica

Labod se je pridružil akciji zbiranja denarja za potujočo knjižnico. Novo vozilo je nabavljeno in določeni so termini za obisk knjižnice tudi v novomeškem delu Laboda. S tem bo knjiga približana našim delavcem, saj bo ob ponudbi knjižničar tudi svetoval branje. Predolgo smo puščali ob strani skrb za bralno kulturo, zato ne smemo pričakovati kar naenkrat naval na knjige in na zahtevnejše branje. Vsekakor pa so to prvi koraki k razvijanju množične bralne kulture v naših delovnih okoljih.

Nabava dragih medicinskih aparatov

V novomeški občini že nekaj časa teče akcija za nabavo dragih medicinskih aparatov. Ker manjka za načrtovan nakup le še nekaj denarja, predlagata RK in občinski sindikalni svet tudi zbiranje denarja prek oblik, kot so darovanje v sklad namesto vencev, čestitk in podobnega, kar ponekod že uspešno teče.

Pogovor v občini Bežigrad

Predstavniki DPO in organov upravljanja ter direktor tozda TIP-top so se udeležili pogovora v

preureditev kuhinje v Zali

Zaradi neustreznih prostorov so morali v Zali pred dvema letoma prenehati s kuhanjem malic v tozdu in so začeli hrano voziti od zunaj. Specifičnosti šiviljskega poklica pa narekujejo lažjo prehrano, zato si v Zali ponovno žele začeti z lastnim kuhanjem.

Po dogovoru z občinsko inšpektorico so dobili napotke, kako preurediti prostore, da bi ti zadostili vsaj okvirnim predpisom. Predvsem morajo zagotoviti shrambo in pa prostor za uamazni del kuhinje.

S temi preureditvami upajo, da bodo dobili zeleno luč za samostojno kuhinjo, ki naj bi začela delati z novim letom. Seveda bo treba zaposliti še eno kuharico, ker ena sama ne bo zmogla takega bremena. V Zali upajo, da jim bo uspelo pridobiti dovoljenje in zagotoviti kader, da bi v januarjem zopet imeli doma kuhane malice.

Po 35 letih dela v Labodu se je upokojila Tinca Golec iz tozda Ločna. Slovo, ki pa naj ne bo v pravem smislu te besede, je bilo zelo prisrčno.

Sporočamo žalostno vest, da nas je prerano, v 45. letu starosti, nenadoma zapustila dolgoletna članica našega kolektiva in prizadevna sodelavka

REZIKA GUNDE

iz Malih Vodenic pri Kostanjevici

Od pokojnice smo se poslovili v nedeljo, 20. 10. 1985, ob 15. uri iz pred hiše žalosti na pokopališče v Kostanjevico.

SLAVA NJENEMU SPOMINU!

sodelavci

LABOD, TOZD LIBNA KRŠKO

HREPEŠNIŠ PO ŽIVLJENJU

*Temna soba prazna,
brez luči.
Upam, da se najdeva,
napolniva prostor
s toplino, smehom.*

*HREPENIŠ PO ŽIVLJENJU,
STAR IN UTRUJEN SI,
uničuje te narava,
čas hiti mimo tebe,
osamljen si kakor kamen,
razvalina življenja.*

*HOČEŠ ŽIVETI,
ne vem, če ti bo dano.
Ljudje ti kroje usodo,
čas te preganja.
Ure se iztekajo,
ostajajo hrepenenja.*

*BOŠ PREŽIVEL TA ČAS?
Saj vendar hočeš živeti.*

Silva Pahar (Delta)

Ponavadi ne objavljamo novic ali fotografij porok. Tokrat pa naj velja izjema, ker se je naša dolgoletna delavka, aktivna sindikalistka, planinka in predvsem nadvse priljubljena sodelavka MARJETA BOH iz DSSS po poroki odselila na daljni Mljet. Veliko sreče ji želimo! Skupni posnetek pa je za spomin na Labod.

Pripis: Med našimi delavkami in delavci je precej literarnih ustvarjalcev. Ker vseh del ne moremo objaviti v časopisu, jih bomo ob koncu leta objavili v posebni številki.